

Binnen de vaste commissie voor Financiën hebben enkele fracties de behoefte om over de brief van de minister van Financiën d.d. 11 februari, Visie «toezicht op afstand – de relatie tussen de minister van Financiën en de financiële toezichthouders, DNB en de AFM» (Kamerstuk 32 648, nr. 1), alsmede de brief van de minister van Financiën d.d. 14 februari 2011 inzake de procedure en het tijdpad opvolging president van De Nederlandsche Bank (Kamerstuk 32 500-IXB, nr. 16) enkele vragen en opmerkingen voor te leggen.

De vragen en opmerkingen zijn op 10 maart 2011 aan de minister van Financiën voorgelegd.

De voorzitter van de commissie,
Dezentjé Hamming-Bluemink

De adjunct-griffier van de commissie,
Giezen

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brieven van de regering inzake de Visie «toezicht op afstand – de relatie tussen de minister van Financiën en de financiële toezichthouders, DNB en de AFM» (Visie «toezicht op afstand») en de opvolging van de president van De Nederlandsche Bank (DNB), en heeft in de brieven aanleiding gezien tot het stellen van de volgende vragen.

Visie «toezicht op afstand»

In Nederland kennen we het «twin peaks»-model oftewel twee toezichthouders. DNB is verantwoordelijk voor het prudentiële deel, AFM voor het gedragsdeel. Ondanks deze scheiding moet er regelmatig samengewerkt worden, informatie worden uitgewisseld of door beide toezichthouders over hetzelfde onderwerp een oordeel gegeven worden. De Wet op het financieel toezicht (Wft) bevat bepalingen die betrekking hebben op de samenwerking tussen DNB en AFM. De leden van de VVD-fractie vragen hoe u er op toeziet dat deze bepalingen worden nageleefd.

In de principes, afkomstig uit de Kaderstellende Visie op Toezicht, die worden gehanteerd voor het toezicht, ontbreekt het criterium «proactief». Vindt de minister dat de invulling van het principe «slagvaardig» in voldoende mate zal leiden tot proactief handelen of is hier nog aanvulling nodig?

De minister is voornemens één directeur eerstverantwoordelijk te maken voor het toezichtbeleid binnen DNB. Aan wie legt deze directeur verantwoording af? Wat gebeurt er indien de president van DNB en deze directeur van mening verschillen over een onderwerp dat valt onder de verantwoordelijkheid van de directeur?

In het visiedocument staat: «Bezien zal worden of de voordrachtprocedure kan worden gestroomlijnd in die zin dat kan worden overgegaan tot een met redenen omklede aanbeveling van één persoon». Wat zijn de overwegingen van de minister die ten grondslag liggen aan dit voorstel?

In het visiedocument worden ook de adviserende panels voor DNB en AFM genoemd, die bij wet zijn ingesteld. Wat verwacht de minister precies van deze panels? Aan wie brengen deze panels adviezen uit, aan de toezichthoudende zbo's of ook rechtstreeks aan de minister van Financiën? In welke mate worden de beide toezichthouders uitgedaagd de «feedback» op het eigen functioneren ter harte te nemen?

Procedure en opvolging president van DNB

De leden van de VVD-fractie vragen de minister wanneer hij het wetsvoorstel wil indienen waarin onder andere wordt voorzien in een regeling voor het opstellen van een profielschets en een functieprofiel.

Voorts vragen deze leden, in hoeverre tijdens de huidige procedure die voorziet in het benoemen van een president per 1 juli van dit jaar, wordt vooruitgeblikt, dan wel kan worden vooruitgeblikt, op de voorstellen uit de Visie «toezicht op afstand». In het bijzonder geldt dit voor het voornemen om één van de directeuren eerstverantwoordelijk te laten zijn voor toezichttaken. Weegt dit mee in de opvolgingsprocedure van de huidige president?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de Visie «toezicht op afstand» waarin de relatie tussen de minister van Financiën en de financiële toezichthouders wordt gegeven. Hierover hebben deze leden de volgende vragen.

De leden van de PvdA-fractie kunnen zich vinden in de uitbreiding van de «zachte wettelijke bevoegdheden» van de minister van Financiën. De minister kan thans ingrijpen ofwel via overreding, wat een relatief zwak instrument is, ofwel via het overnemen van (delen van) het toezicht of het ontslaan van een bestuurder, wat relatief vergaande maatregelen zijn. De voorgestelde wijziging vult dat gat op. Kan de minister aan de hand van een voorbeeld toelichten hoe het gebruik van deze nieuwe bevoegdheid eruit zou kunnen zien? Verwacht de minister er veel gebruik van te maken, of wil hij het gebruik tot een minimum beperken? Kan de minister toelichten hoe vaak van de andere instrumenten gebruik wordt gemaakt?

De minister stelt aanpassing van de Bankwet voor zodat wettelijk geregeld wordt dat voor (her)benoemingen in de top betrouwbaarheids- en geschiktheidstoetsen worden uitgevoerd en dat profielschetsen en functieprofielen worden opgesteld. Kan de minister toelichten welke procedures er tot nu toe vooral toegepast zijn? Of is dit voorstel een wettelijke verankering van de bestaande praktijk?

De minister stelt voor om in de directie van DNB een «directeur toezicht» te introduceren. In hoeverre verwacht de minister dat eventueel falend toezicht niet alsnog afstraalt op de president? Is het mogelijk dat deze directeur aftreedt en vervangen wordt, terwijl de president blijft zitten? Hoe schat u de kans dat de president niet beschadigd wordt als de directeur aftreedt? Kan de minister toelichten hoe dit in andere landen is geregeld, en aan welke partijen de minister hierover om advies heeft gevraagd?

De leden van de PvdA-fractie steunen het voorstel van de minister om een negatief oordeel over betrouwbaarheid of geschiktheid van een (mogelijke) bestuurder doorslaggevend te laten zijn, ook als dit niet van de lead-toezichthouder afkomstig is. Dat schept duidelijkheid en versterkt het financiële systeem. Ook de overwogen drieliding in antecedenten zien deze leden als een verbetering. Kan de minister toelichten of hij alternatieven heeft overwogen? En wat zijn de verdere acties op dit terrein, kan daar een tijdspad voor worden gegeven?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de Visie «toezicht op afstand» alsmede van het Toezichtarrangement met de toezichthouders op de financiële markten. Deze leden vinden het verstandig dat er wat meer greep op DNB en AFM komt van de minister. Tegelijkertijd blijven de toezichthouders wel gewoon onafhankelijk, zoals internationaal te doen gebruikelijk is. Het is zaak om op dit punt een goede balans te vinden. De leden van de CDA-fractie willen nog wel enkele vragen stellen.

Visie «toezicht op afstand»

Op pagina 6 van de Visie «toezicht op afstand» wordt ingegaan op de samenwerking tussen DNB en AFM. De samenwerking is bij de uitvoering van de betrouwbaarheidstoets in het recente verleden een aantal keer niet goed gegaan (in het geval van oude bestuurders van DSB). Het nieuwe uitgangspunt zal zijn dat de lead-toezichthouder verantwoordelijk is voor

de beoordeling van de betrouwbaarheid en geschiktheid van een persoon. Er wordt het voorstel gedaan dat, in het uiterste geval, indien de toezichthouders niet tot een gelijklopend oordeel kunnen komen, het negatieve oordeel doorslaggevend zal zijn. Dit betekent een fundamentele verandering ten opzichte van de huidige praktijk. Als enige argument voor deze benadering wordt gegeven dat bij een negatief oordeel geen goede relatie meer kan bestaan met de toezichthouder. Kan de minister toelichten of er nog aanvullende redenen zijn waarom hij tot deze keuze is gekomen? Vanaf welke datum treedt het voorstel in werking? In hoeverre worden hiermee ook bestaande gevallen geraakt?

In internationaal verband is het de norm dat toezichthouders hun werkzaamheden onafhankelijk van de politiek dienen uit te voeren. De leden van de CDA-fractie zijn dan ook verheugd dat dit in Nederland ook het geval is. Kan de minister toelichten in hoeverre hier – in internationaal verband – in reactie op de financiële crisis nog anders over wordt gedacht?

Op pagina 9 van de Visie «toezicht op afstand» staat dat de aandacht van de minister uitgaat naar het functioneren van het toezichtstelsel als geheel. Hoe verhoudt zich dit tot het uitgangspunt van de Bankwet, waarin staat dat DNB verantwoordelijk is voor het bevorderen van de stabiliteit van het financiële stelsel, zoals onder meer tot uitdrukking komt in publicaties als het Overzicht Financiële Stabiliteit? Wie draagt eindverantwoordelijkheid voor de financiële stabiliteit? Is dat DNB of de minister?

In bijlage 1 bij de Visie «toezicht op afstand» staat een opsomming van de extra bevoegdheden die de minister krijgt ten aanzien van DNB en AFM in de interventiepiramide. Er komen twee nieuwe bevoegdheden bij om zacht te kunnen ingrijpen, indien overreden niet werkt. Dit betreft de bevoegdheid tot het stellen van beleidsregels inzake de taakuitoefening van DNB en AFM, alsmede de bevoegdheid om randvoorwaarden te formuleren ten aanzien van de begroting. Kan de minister toelichten in hoeverre dit inderdaad alle extra bevoegdheden zijn ten aanzien van het toezicht op de toezichthouder? In hoeverre bent u op deze wijze voldoende slagvaardig? In hoeverre is overwogen om ook de bevoegdheden tot overreding aan te passen?

Op pagina 18 van de Visie «toezicht op afstand» wordt ingegaan op de professionaliteit van het toezicht op toezicht. Hier wordt onder meer gesteld dat het kennisniveau goed moet blijven. De leden van de CDA-fractie zijn zich ervan bewust dat de ontwikkelingen op de financiële markten snel gaan. Bovendien hebben DNB en AFM hier als marktpartijen waarschijnlijk een kennisvoorsprong, zoals ook is gebleken tijdens de financiële crisis. Kan de minister toelichten hoe deze kennisvoorsprong van DNB kan worden beperkt, zodat u een goede controle kunt blijven uitoefenen? DNB en AFM zullen moeten uitbreiden. Kan de minister toelichten op welke wijze de financiering hiervan precies plaatsvindt?

Op pagina 20 van de Visie «toezicht op afstand» wordt ingegaan op de governance binnen DNB. Wat worden in de nieuwe structuur de precieze bevoegdheden die de raad van commissarissen krijgt op het punt van het toezichtbeleid? Dit is een majeure verandering, want dit werd altijd door de directie van DNB vastgesteld. Bovendien is het niet de bedoeling dat de raad van commissarissen invloed krijgt op het van dag tot dag toezichtbeleid. Kan de minister toelichten wat de precieze gevolgen zijn van deze nieuwe structuur? Kan de minister bovendien toelichten op

welke wijze gewaarborgd wordt dat de raad van commissarissen geen invloed zal (willen) hebben op het dag tot dag toezichtbeleid? Er is gekozen voor een eerste evaluatie van deze situatie in 2016. Kan de minister toelichten in hoeverre het niet wenselijk is om deze evaluatie sneller, bijvoorbeeld al in 2013 of 2014 uit te voeren, zeker tegen de achtergrond van de gewenste cultuurverandering?

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het afzonderlijke Toezichtarrangement met de toezichthouders op de financiële markten. Terecht wordt opgemerkt dat de toezichthouders opereren in een dynamische omgeving. Ontwikkelingen op de financiële markten kunnen snel gaan. Kan de minister toelichten in hoeverre dit nieuwe arrangement verschilt van de huidige situatie? Op basis van welke argumenten is gekozen voor het nieuwe arrangement?

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de stand van zaken inzake de Uitvoering Plan van aanpak cultuurverandering toezicht DNB. Hierin staat onder meer dat er een nieuwe toezichtstructuur is opgetuigd; er is een vijfde toezichtdivisie ingericht. Kan de minister aan de hand van voorbeelden toelichten wat de toegevoegde waarde is van deze nieuwe divisie? Het wordt duidelijk dat het toezichtbudget de komende drie jaar geleidelijk wordt verhoogd met in totaal 15%. Hier is echter een taakstelling aan gekoppeld om vanaf 2011 gedurende vier jaar elk jaar 1,5% te bezuinigen op het budget, zodat een netto-uitbreiding van 8% resteert. Kan de minister toelichten op welke plekken binnen DNB deze uitbreiding neerslaat?

Procedure en opvolging president van DNB

Door de media is geschreven dat de nieuwe president van DNB andere bevoegdheden zal krijgen ten aanzien van het toezicht. Zijn voornaamste taken zouden zich bevinden op monetair terrein. Naast de president zou een directeur meer toezichtbevoegdheden krijgen. Wat is de stand van zaken van dit voorstel? De leden van de CDA-fractie treffen hierover niets aan in de stukken. Op welke wijze wordt hier nu invulling aan gegeven? Wat zijn de belangrijkste veranderingen? Op welke wijze heeft dit voorstel een relatie met het toezicht op toezicht? In hoeverre heeft dit voorstel gevolgen voor de bevoegdheden van de minister?

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de gewijzigde termijn van herbenoemingen. Bij de AFM geldt een maximumtermijn van twaalf jaar, bij DNB geldt een maximumtermijn van veertien jaar. Hierdoor zullen bij DNB op korte termijn twee herbenoemingen moeten plaatsvinden (president en directielid). Op welke wijze zijn de gevolgen van deze veranderingen voor de huidige situatie meegenomen in de profielschetsen? Voor welke datum is de minister van plan de Kamer te informeren over de benoeming van de nieuwe president? Op welke wijze wordt de Kamer geïnformeerd over de profielschets en de voortgang van de benoemingsprocedure?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de Visie «toezicht op afstand» en de stand van zaken inzake de Uitvoering Plan van aanpak cultuurverandering toezicht DNB.

In de Visie «toezicht op afstand» staat dat het in eerste instantie aan de toezichthouders zelf is om consensus te bereiken, maar dat bij onderwerpen die grote consequenties kunnen hebben voor personen, de consensus zoveel mogelijk wettelijk geborgd zal worden. De leden van de SP-fractie vragen welke maatregelen de minister, naast de vernieuwde

toets op betrouwbaarheid en geschiktheid, verder overweegt. Of is dit het enige gebied waar wettelijke borging van de afstemming nodig is?

De leden van de SP-fractie steunen het principe dat beide toezichthouders positief moeten oordelen op de betrouwbaarheid en geschiktheid van personen. Wel vragen zij wat er precies wordt verstaan onder geschiktheid. Is dit een nieuwe toets, naast de al huidige toetsen op betrouwbaarheid en deskundigheid? Zo ja, waarom gaat de beoogde tweepoortensystematiek dan niet ook gelden voor deskundigheid? Is dit een nieuwe toets waar deskundigheid in begrepen zit? Of wordt met geschiktheid simpelweg deskundigheid bedoeld? De leden van de SP-fractie vragen meer toelichting op het begrip «geschiktheid».

Volgens de minister moet zoveel mogelijk worden voorkomen dat als een persoon betrouwbaar wordt bevonden, dit oordeel in een latere fase wordt teruggedraaid, zonder dat er sprake is van nieuwe informatie met betrekking tot een oud of nieuw antecedent. De leden van de SP-fractie vragen wat er precies onder antecedent wordt verstaan. De opsomming op pagina 7 van de Visie «toezicht op afstand» betreft namelijk alleen strafrechtelijke of bestuursrechtelijke feiten. Kan het feit dat een persoon bestuurder was tijdens het faillissement van de desbetreffende onderneming nog steeds meewegen in het bepalen van de betrouwbaarheid? Zo nee, waarom niet? De leden van de SP-fractie vragen een nadere toelichting over wat allemaal relevant kan zijn voor het oordeel over de betrouwbaarheid.

De minister wil het mogelijk maken dat taken van de directie van DNB kunnen worden toebedeeld aan één of meer directeuren en dat zij hieromtrent rechtsgeldig en zelfstandig namens DNB kunnen besluiten. Is dit nu niet mogelijk, bijvoorbeeld op grond van artikel 2:9 Burgerlijk Wetboek (BW)? De minister merkt echter ook op dat het de collegiale besluitvorming van de directie van DNB onverlet laat. De leden van de SP-fractie vragen wat het praktisch nut van een speciale bestuurder voor het toezicht is. Zal de wanprestatie van één bestuurder niet afstralen op het gehele bestuur, zij zijn immers nog steeds verantwoordelijk? Hoe verhoudt zich dat tot artikel 2:9 BW? Kan een bestuurder zijn verantwoordelijkheid voor de fouten van een ander beperken door het treffen van maatregelen om de negatieve gevolgen van die fouten af te wenden?

Voorts vragen de leden van de SP-fractie waarom de voordrachtprocedure voor de benoeming van een directielid gestroomlijnd moet worden in de zin dat er voortaan nog maar één aanbeveling voor een nieuwe bestuurder gedaan moet worden. Zijn hier in het verleden problemen mee geweest?

De minister moet voortaan de profielschetsen voor directie en raad van commissarissen van DNB goedkeuren. Bij het functieprofiel wordt geen melding gemaakt van enige rol van de minister. Zou de minister niet ten minste moeten kijken of het functieprofiel in lijn is met de meer algemene profielschets?

Bij de AFM zal het aantal herbenoemingen beperkt worden tot twee voor dezelfde functie. Wat betekent dit concreet? Betekent dit dat een persoon ten hoogste drie termijnen achtereenvolgende bestuurder kan zijn of betekent dit dat een bestuurder driemaal achtereenvolgende functie X kan uitoefenen en vervolgens weer drie termijnen functie Y?

Ten aanzien van de stand van zaken inzake de Uitvoering Plan van aanpak cultuurverandering toezicht DNB hebben de leden van de SP-fractie eveneens enkele vragen.

DNB merkt in de rapportage in het kader van de «lerende organisatie» op dat lessen snel moeten worden opgepikt. De leden van de SP-fractie

merken op dat voordat je kunt leren van je fouten, je deze eerst moet erkennen. DNB legt de conclusies van de commissie De Wit over de rol van DNB bij ABN Amro en Icesave echter naast zich neer. Wat vindt de minister hiervan? Is hier nu sprake van een lerende organisatie? Is dit een teken dat het goed gaat met de cultuurverandering bij DNB?

De richting en voortgang van het veranderingstraject zijn diverse malen besproken met onder andere de adviescommissie bestaande uit prof. dr. Frijns, prof. dr. Stoker en ir. drs. Van der Veer. De leden van de SP-fractie vragen wat het oordeel van de adviescommissie is over de tot nu toe bereikte resultaten.

DNB zet sterk in op jaarlijkse toezichtthema's. Deelt u de mening dat deze thema's niet publiek moeten worden gemaakt, zodat onder toezichtstaande instellingen niet anticiperend te werk kunnen gaan?

Hoe draagt het vernieuwde DNB Bezoekerscentrum precies bij aan meer transparantie? Hoeveel kost dit bezoekerscentrum jaarlijks?

Verder wordt opgemerkt dat er ook op andere manieren structureel zal worden gecommuniceerd over de stand van zaken in de financiële sector en de resultaten van het toezicht. Wat voor andere manieren worden precies bedoeld? Hoe gaat DNB dit precies doen?

II Reactie van de minister